MÓRAHALMI MÓRA FERENC ÁLTALÁNOS ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2 0 2 4

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ **4**

NEVELÉSI PROGRAM **5**

I. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei **5**

II. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai **5**

II.1 Az iskola képzési rendje *6*

II.2 Általános céljaink, feladataink *6*

II.3 Feladataink az egyes képzési szakaszokban *7*

II.4 Alkalmazott eszközök és eljárások *7*

III. Komplex Alapprogram **9**

III.1 Alapelvek, célok, feladatok *9*

III.2 A Komplex Alapprogram sajátosságai *13*

IV. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok **19**

IV.1 Lázár Ervin Program *19*

IV.2 Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program *19*

V. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok **20**

V.1 Helyzetelemzés *20*

V.2 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai *21*

V.3 A célok érdekében végzendő tevékenységek színterei és módszerei *21*

VI. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok **21**

VI.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok *22*

VI.2 Tanítási órán kívüli tevékenységek *22*

VII. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység **25**

VII.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek *25*

VII.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek *26*

VII.3 A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok *26*

VII.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését szolgáló tevékenységek *26*

VII.5 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek *27*

VII.6 Esélyegyenlőségi intézkedések *27*

VIII. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai **27**

VIII.1 A pedagógus munkaideje, helyettesítés, ügyelet *28*

VIII.2 A pedagógus munkakörében ellátandó feladatai *28*

VIII.3 A pedagógus osztályfőnökként ellátandó feladatai *29*

IX. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel **30**

IX.1 A tájékoztatás módja *30*

IX.2 Az együttműködés fórumai *30*

X. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje **31**

XI. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata ... 32

XI.1 Vizsgafajták ... 33

XI.2 Az értékelés rendje ... 34

XII. A felvétel és az átvétel helyi szabályai ... 35

XII.1 Első osztályba történő felvétel szabályai ... 35

XII.2 Átvétel iskolánkba ... 36

XIII. Iskolai környezeti nevelési program ... 36

XIII.1 Helyzetkép ... 36

XIII.2 Erőforrások ... 37

XIII.3 Célkitűzések, sikerkritériumok ... 38

XIII.4 A siker eléréséhez vezető tevékenységek ... 38

XIII.5 A környezeti nevelés értékelése ... 39

HELYI TANTERV ... 41

I. A választott kerettanterv megnevezése, óraterve ... 41

I.1 Tantervek ... 41

I.2 Az iskolában alkalmazott óratervek ... 42

II. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei ... 44

III. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ... 44

IV. Projektoktatás ... 45

V. Mindennapos testnevelés ... 45

VI. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelőoktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke ... 46

VII. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei ... 46

VIII. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei ... 46

IX. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése ... 47

IX.1 Az ellenőrzés, értékelés alapelvei ... 47

IX.2 Az ellenőrzés formái ... 47

IX.3 Az értékelés módjai ... 47

IX.4 A tanulói értékelés fajtái ... 49

IX.5 Tanulói készség- és képességmérések ... 49

IX.6 Magatartás és szorgalom értékelése ... 50

IX.7 Iskolánkban adható elismerési, elmarasztalási formák ... 51

X. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása ... 53

XI. A tanulók fizikai állapotának mérése ... 53

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK ... 54

BEVEZETŐ

„Közülünk való vagy, a mi eresztésünk vagy, beszélj rólunk azoknak, akik közé küldtünk.
Ne cifrázd, ne szépítsd: mondj el bennünket olyanoknak, amilyenek vagyunk..."
(Móra Ferenc)

Ezzel az életre szóló igazsággal indították útjára első tanítói az ifjú Móra Ferencet, s most mi is ezekkel a szavakkal köszöntjük és indítjuk útjára az Olvasót, aki egy rövidke **útikalauzt** tart most kezében. Egy rendhagyó útikalauzt, mely reményeink szerint **megmutatja, honnan érkeztünk, s hová tartunk**, s tények és adatok puszta felsorolása helyett hasznos és hű kalauzként kíván szolgálni azoknak, akik közelebbről szeretnének megismerkedni iskolánk oktató-nevelő munkájának részleteivel.

Móra Ferenc sokoldalúsága, írói gazdagsága, utánozhatatlan humora, felejthetetlen alakjai anyanyelvünk zamatos ízeit, gyermekkorunk legszebb emlékeit idézik, - s bízunk abban, hogy tanulmányai végeztével minden diákunk hasonló útravalóval felvértezve, „fején a derű kalapjával, kezében az igazság botjával és a lábán a mese csizmáival", biztos tudás birtokában, emelt fővel lép a jövő felé.

Forgassuk most vissza az idő kerekét, s kezdődjék az utazás iskolánk történetének rövid bemutatásával, melynek érdekessége, hogy az alapfokú oktatás beindítása időben megelőzte a település, Mórahalom kialakulását. Szeged város bel- és külterületére 1852-ben nevezték ki igazgatónak dr. Tóth János kegyesrendi tanárt. Ő szervezte meg Magyarországon az első hat tanyai iskolát, a mai Mórahalom területén négyet.

1853 áprilisában nyílt meg az első, a királyhalmi (ideiglenes) iskola, majd még ugyanabban a hónapban követte ezt a mórahalmi, a nagyszéksósi, majd novemberben a madarásztói iskola megnyitása. Ezek a tanyai iskolák együtt tekinthetők a mórahalmi alapfokú oktatás kiindulópontjainak, s tanítóik hosszú évtizedekig világítottak igazi "lámpásként" a Szeged környéki parasztság körében.

Nagy változást hozott a mórahalmi iskolák történetében az a döntés, hogy az általános korszerűsítés helyett nem fejlesztettek minden iskolát, csak a belterületit. A tanyai iskolák fokozatos kiürülésével és bezárásával párhuzamosan a kiépülő falumagban egymás után nyíltak meg az iskolaépületek.

Az 1962-ben megépült gimnázium épületét a középiskolai oktatás megszűnése után 1976-ban az általános iskola vette "birtokba". Intézményünk **1991. január 1-jén vette fel Móra Ferenc nevét.** Iskolánk folyamatosan a megújulásra törekszik, hogy a kor kihívásaira reagálni tudjon. Ennek mozgatórugója a Mórasuli innovatív nevelőtestülete.
Történelmünk legszebb éke a Tanítók fája., mely mélyen gyökerezve örökkön hirdeti azon - 5 évnél hosszabb időn át nevelő-oktató - pedagógusokat, akik tudásukkal, szellemiségükkel formálták iskolánk diákjait.

NEVELÉSI PROGRAM

I. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Napjainkban egyre erőteljesebb az a társadalmi igény, hogy az iskola ne csupán ismeretek átadására, a tudás gyarapítására, hanem az életkörülmények változásának gyors követésére rendezkedjék be. Fokozza tanulóinak kreativitását, hogy a világban nyitottan, előítéletek nélkül tájékozódjanak, mérlegelni tudják a dolgok megközelítésének különféle módjait, képesek legyenek a kapcsolatteremtésre.

A legfontosabb értékek:

- a személyiség pozitív jegyei;
- értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs és cselekvési képességek;
- a fejleszthető tudás kialakítása mellett **kiemelten fontosnak tartjuk**, hogy:
- tanulóinkat a jövő felé fordulás, az *újhoz való vonzódás*, a változások „igenlése" jellemezze. Higgyenek a haladásban és a fejlődésben, gondolkodásukat, munkájukat a korszerűség szellemében végezzék;
- egészséges, s ezért tenni is tudó, *edzett fiatalokat* neveljünk, akik igénylik a rendszeres mozgást, s tudják, hogy egészségük megőrzésében ez milyen fontos;
- diákjaink *ismerjék a környezetüket fenyegető veszélyeket*, s akarjanak és tudjanak is tenni élő és élettelen környezetükért;
- tanulóink *tudjanak tájékozódni technikai és információs környezetükben*, ismerjék és tudják használni a napjainkban nélkülözhetetlen technikai eszközöket;
- tudjanak kapcsolatot teremteni legalább egy idegen nyelven.

Ennek érdekében mindennapi oktató-nevelőmunkánkban **az alábbi alapelveket kívánjuk érvényre juttatni:**

- értékelvűség,
- értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs és cselekvési képességek kialakítása,
- a fejleszthető tudás kialakítása,
- tolerancia, mások és saját magunk elfogadása, becsülése,
- egészséges életmód,
- a környezet tisztelete és védelme,
- sikeres pályaorientáció.

II. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az *alapelvekben felsorolt értékek* tanulókkal történő *megismertetése, elfogadtatása és átadása* határozza meg. Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

II.1 Az iskola képzési rendje

- általános iskolai nevelés-oktatás
  - nappali rendszerű iskolai oktatás
  - alsó tagozat, felső tagozat
  - sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása (beszédfogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar,
  - egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - látási fogyatékos)
  - különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása: az inkluzív nevelésoktatás megvalósítása
- egyéb köznevelési foglalkozás
  - tanulószoba, napköziotthonos ellátás
- iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel.

A tanítás iskolánkban **kéthetes órarendben** folyik. A napi életrendet a **házirend** szabályozza (*1. sz. melléklet*), a törvényben meghatározott tanítási szüneteken túli tanítás nélküli munkanapokat iskolánk a nevelőtestület döntése alapján, előre megtervezett módon használja fel a tanév rendjének figyelembe vételével.
Az iskolai nevelés és **oktatás nyelve a magyar**.

II.2 Általános céljaink, feladataink

- a tanulói kulcskompetenciák tudatos, folyamatos fejlesztése (anyanyelvikommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai-, természettudományi-, digitális kompetencia, hatékony, önálló tanulás, szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia, esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség)
- a tanulás tanítása
- értékorientáció, értékteremtés
- toleranciára nevelés
- testi és lelki egészség fejlesztése
- környezettudatosságra nevelés
- gazdasági nevelés
- tanulói hátránykompenzálás
- tehetséggondozás
- tanulói kreativitás fejlesztése
- énkép és önismeret fejlesztése
- nemzeti öntudat erősítése
- hon- és népismeret, európai azonosságtudat – egyetemes kultúra fejlesztése
- aktív állampolgárságra, demokráciára, nevelés
- felkészítés a felnőttlét szerepeire.

Oktató-nevelőmunkánkban az **elemi készségeket, képességeket és kompetenciákat hangsúlyozó fejlesztést** helyezzük előtérbe.

Kiemelt célunk a **kompetenciaalapú oktatás kiterjesztése**, mely a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztését biztosítja. A **kompetenciaalapú szemlélet** az iskolai élet valamennyi elemét érintő tervezőmunkát - továbbképzések, pedagógiai értékelés, a taneszközök kiválasztása – áthatja. A kompetencia alapú oktatás megvalósításához elengedhetetlen cél a **nevelőtestület pedagógiai, módszertani kultúrájának fejlesztése**, a módszerek széleskörű megismerése és megvalósítása

Meghatározóan fontos célunk az **esélyegyenlőség biztosítása**. A kompetencia alapú oktatás megvalósításával, a tanulók képességeinek, kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztésével segítjük a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinkat.

Kiemelten kezeljük a **hatékony nyelvoktatást**, a napjainkban nélkülözhetetlen **digitális eszközök használatának megismertetését** is.

Arra törekszünk, hogy **tanulóink többsége** itt, a mi iskolánkban kapja meg a megfelelő segítséget ahhoz, hogy **saját lehetőségeinek „maximuma" közelébe jusson**.

II.3 Feladataink az egyes képzési szakaszokban

Az **általános iskola** nyolc évfolyamán *alapfokú nevelés-oktatás* folyik: az első hat évfolyamon elsősorban az iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, képesség együttesek megalapozása, a 7-8. évfolyamon a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat. Az általános iskolában a tanulók az érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészülnek a továbbtanulásra.

Általános iskolánk tanulói többségében *lakókörzetünkből kerülnek ki,* de az utóbbi időben egyre több tanulót fogadunk a beiskolázási körzetünkön túlról is.

Az iskolánkban folyó **nevelő-oktató munkát akkor tekintjük sikeresnek**, ha

- az országos kompetenciaméréseken általános iskolai tanulóink teljesítményének átlaga eléri az országos középértéket, illetve meghaladja a kisvárosi átlagát.
- tanulóink a mérések során fejlődést mutatnak.

II.4 Alkalmazott eszközök és eljárások

II.4.1 Tanulásszervezés, csoportszervezés elvei

A halmozottan hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel, sok esetben részképességzavarokkal küzdő tanulók oktatása-nevelése integrált formában történik. **Tanulóinkat semmilyen hátrányos megkülönböztetés nem érheti**, sem az osztályba sorolás, csoportszervezés során, sem későbbi tanulmányaik alatt.
Az intézmény által kínált pedagógiai lehetőségekhez (fejlesztő programok, tehetséggondozás, nyelvtanulás, informatika, kirándulások, színházlátogatások stb.) valamennyi tanulónk számára hozzáférést biztosítunk. A tehetséggondozás mellett kiemelten fontosnak tartjuk a rászorulók hátránykompenzálását célzó tevékenységünket, **tanulóink esélyeinek növelését**.

II.4.2 Pedagógiai módszerek

Iskolánkban a pedagógusok módszereiket szabadon megválaszthatják. **Kiemelten támogatjuk** a tanulói ismeretszerzés korszerű-, a tanulói kreativitást igénybe vevő, **a tanulói készségfejlesztést előtérbe helyező differenciált tanulásszervezési módszereket** (KIP, KAP, kooperatív tanulás, differenciált tanulásszervezés, projektpedagógia, drámapedagógiai, stb.)

- Iskolánkban 5. osztálytól kezdődően a **nyelvi órákat csoportbontásban** szervezzük.
- A **digitális kultúra** tantárgyat **csoportbontásban** tanítjuk.
- Az alapozó tantárgyak alaposabb elsajátítása érdekében a választható órakeretből **megemeltük** a **magyar nyel és irodalom, ill. matematika órák számát**.
- A **technika és tervezés** tantárgyat az alaposabb készségkialakítás érdekében **csoportbontásban** tanítjuk.
- A 8. osztályban – erre a célra rendelkezésre álló keret terhére – **középiskolára felkészítő rendszerező foglalkozásokat** tartunk idegen nyelvből, magyar nyelv és irodalomból és matematikából.

Olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben:

- amelyek *előmozdítják a tanulás* belső motivációinak, *önszabályozó mechanizmusainak kialakítását;*
- a tanulók *aktivitásának* optimális *kibontakoztatására* törekednek;
- a tanulók *előzetes ismereteinek*, nézeteinek *feltárásával lehetőséget nyújtanak* a tanulók *tudásának átrendeződésére*;
- alkalmazzák az *együttműködő tanulás* technikáit;
- a tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban a tanulók *tevékenységeit*, *önállóságát*, *kezdeményezését*, *problémamegoldását*, *alkotóképességét* állítják előtérbe;
- a *tanulókhoz optimálisan alkalmazkodó differenciálásra törekszenek* a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.

Szorgalmazzuk, hogy a tanórákon illetve a tanórára való felkészülés alkalmával tanáraink minél szélesebb körben *alkalmazzák* a rendelkezésre álló *korszerű technikai eszközöket*. Támogatjuk *alternatív* pedagógiai módszerek, *újszerű tanulásszervezési technikák (*projekt, témahét) *alkalmazását* is.

Az egyes tantárgyakhoz szükséges *taneszközök kiválasztása* az egyes munkaközösségeken belül tanító azonos szakos *pedagógusok közös megegyezésén alapszik*, az iskolavezetés jóváhagyásával történik. A taneszközök kiválasztásakor előnyben részesítjük a differenciálást lehetővé tevő anyagokat.

III. Komplex Alapprogram

A Komplex Alapprogram az 1-4. és 5-8. évfolyamon került bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

III.1 Alapelvek, célok, feladatok

III.1.1 Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.
A program legfontosabb alapelvei:

- adaptivitás: egyéni tanulási utak, differenciálás, előzetes ismeretekre épít,
- komplexitás: a kognitív, affektív, szociális tanulás egyaránt fontos; komplex, koherens rendszer, a közösség minden tagjára épít,
- közösségiség: együttműködés, közösségbe ágyazott egyéni tanulási utak, reflektivitás,
- tanulástámogatás: új ismeretek értelmezése a meglévő tudásba ágyazottan, digitális, és iskolán kívüli tanulás is, differenciálás, életszerűség, alternatív megoldások, ön- és társértékelés,
- méltányosság: az esélyegyenlőség megteremtése.

A Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

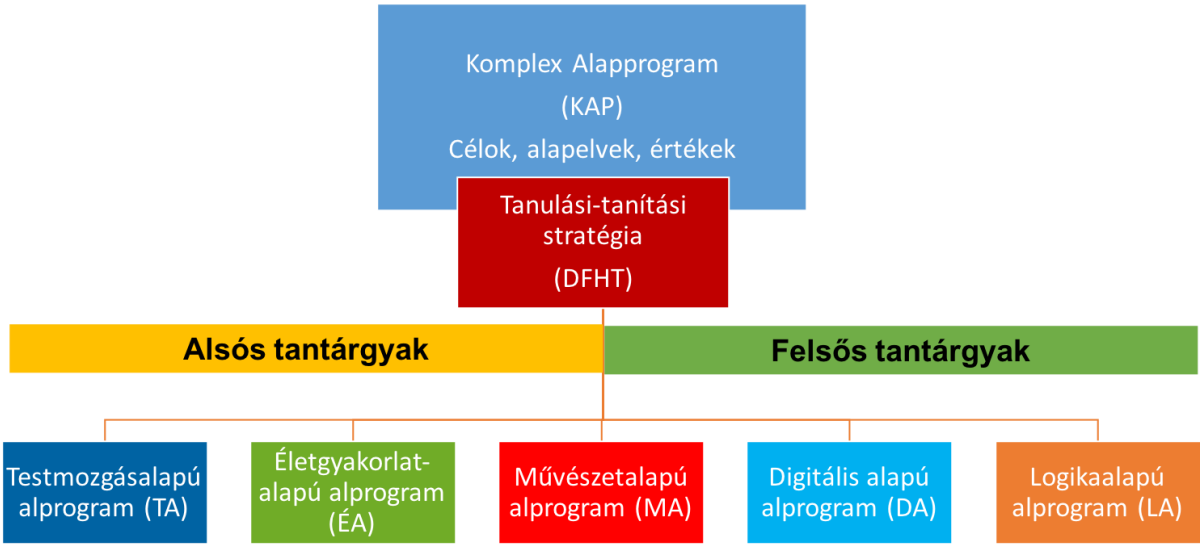

A Komplex Alapprogram jelszava: ***Tanulni élmény!***, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek

mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

III.1.2 Célok

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

III.1.3 Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

Fejlesztési feladatok

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

Kiemelt fejlesztési feladataink

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

További feladatok

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a tevékenység-központú tanítási gyakorlatot honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAP
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db)
- Óraillusztrációk, példák
    - Foglalkozástervek
    - Tankockák

További tanulást segítő eszközök

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

Alkalmazott módszerek

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.

- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:
Egyénre szabott differenciálás
- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka
- páros munka
- tanulópárok munkája

Csoportban végzett munka
- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

Alapmódszerek
- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek
- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III.2 A Komplex Alapprogram sajátosságai

III.2.1 A Komplex Alapprogram alprogramjai

Az „**Élménysuliban”** minden alprogram megjelenik, hetenként javasoltan, minimum egy órában.

A testmozgásalapú alprogram (TA)
Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:
- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységekben

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.
Cél az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma

- Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve.
- Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.
- Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert alakít ki, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.
Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.
Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.
Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzen a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértezi fel.
Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.
Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.
A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.
Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.
Indirekt célok

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása

- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák alkalmazása az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a tanulókat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyek hozzájárulnak az általános képességfejlesztéshez.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:

- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram olyan korszerű digitális megoldásokkal segíti a pedagógusokat, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár" habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

A program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag kereszttantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák" tekintetében a tudástartalmak kereszttantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához

- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám)

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben, heti 1 alkalommal 45 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.
A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

„Te órád"

„Te órád" - diák által szabadon választható, a tanuló érdeklődéséhez és az iskolánk lehetőségéhez igazított foglalkozás. Ez lehet disputa, játék, egyéni differenciálás, felzárkóztatás és tehetséggondozás is, és akár egyéni, akár kiscsoportos, akár osztály, korcsoport vagy érdeklődési kör szerint stb. szervezett is. A diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.
Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.
A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.
Az értékelésnek fontos része legyen az önértékelés a társak értékelése.
Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

III.2.2 A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a Komplex Alapprogramhoz

A pedagógusok feladata kiegészül a DFHT órák megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.
Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, tapasztalatok megosztása a kollégákkal.
Programhoz kapcsolódó további oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.

III.2.3 A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról az iskola intézményvezetője, és az osztályfőnökök tájékoztatják.

III.2.4 Az iskolában folyó munka időkeretének

1. A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

Délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- kötelező és szabadon tervezhető, nagyobb részben délelőtt szervezett foglalkozásokra, amelynek 80%-át a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát tekintve nem szabályozza. A tanítási órák 20%-ában ellenben kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a kereszttantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

Délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

- a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni idősávra húzódnak;
- zajlik a „Te órád”.

III.2.5 Jelölések a naplóban (digitális naplóvezetés)

A digitális naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:
DFHT – DFHT–val megvalósított tanóra
TA – testnevelés alapú alprogram
ÉA – életgyakorlatalapú alprogram
LA – logikai alprogram
DA – digitális alapú alprogram
MA – művészetalapú alprogram
TÓ – „Te órád”
RÁ – ráhangolódás

IV. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével, azok által széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

- Az *alapvető erkölcsi értékek* megismertetése, *tudatosítása* és meggyőződéssé alakítása.
- Az értelmi képességek, illetve az *önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása*, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.
- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az *együttműködési készség kialakítása*. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátíttatása. Az előítéletek felismerésére, tudatosítására való törekvés.
- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló *helyes, cselekvésre* és aktivitásra *késztető érzelmek kialakítása*.
- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A *kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.*
- A *szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése*. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.
- Az alapvető *állampolgári jogok és kötelességek megismertetése*. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
- Az emberek által végzett *munka fontosságának tudatosítása*. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. *Egészséges, edzett személyiség kialakítása.* Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
- A *lelki egészség megőrzésére* történő *felkészítés*, bűnmegelőzés, drogprevenció.
- *Tudatos fogyasztóvá* nevelés.

IV.1 Lázár Ervin Program

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II.18.) Korm. határozat alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét. A programban a 2019-2020-as tanévtől veszünk részt.

IV.2 Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program

Magyarország Kormánya 2024-ben életre hívta a Nemzeti Emlékezetpedagógiai Programot (a továbbiakban: NEP) a NEP kiterjesztéséről szóló 1050/2024. (III.7.) Korm. határozat alapján, mely támogatja a fiatalok nemzeti identitástudatának erősítését.

A program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül, a köznevelési intézményekbe járó 7-11. évfolyamon tanuló diákok részére ingyenesen biztosítja a nemzeti vagy történelmi emlékhelyeken megtartott emlékezetpedagógiai programokon történő részvétel élményét, melynek fókuszában a nemzeti emlékezet és az örökségünkhöz való kapcsolódás áll. A program tanítási időben, iskolai közösségi tanulmányi kirándulás formájában, a Nemzeti alaptantervhez igazodva mélységelvű, élmény alapú tananyagfeldolgozás keretében valósul meg. Iskolánk a 2024-2025-ös tanévtől csatlakozott a programhoz.

V. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

V.1 Helyzetelemzés

V.1.1 Társadalmi környezet

Mórahalom a Dél-alföld tanyavilágának egyik kulcstelepülése. Területe 8314 ha, lakossága 2001-ben 5635 fő, melynek **30 %-a tanyán él**. A tanyai életmód jelentős társadalmi hátrányokkal jár. 2023-ban a város lakossága átlépte a 7000-es lélekszámot. A térség dinamikusan fejlődő városa, a turizmusnak és az ipari parknak köszönhetően.

V.1.2 Családok jellemzése

A **családok egészségi állapota az országos átlagnak megfelelő**.

Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők*:*

- Demográfiai tényezők (pl. Az iskolázottság elmarad a Csongrád megyei átlagtól. Nő az időskorúak száma.
- Környezeti tényezők (elmaradott infrastruktúra a tanyákon, kedvezőtlen jövedelmi viszonyok.)
- Egészségtelen táplálkozás
- Egészségkárosító szenvedélyek

V.1.3 A diákokkal kapcsolatos megállapítások:

A szülők életmódja nagyban befolyásolja a gyerekek testi, lelki, szociális fejlődését. Erkölcsük, értékítéletük olykor eltér a normáktól. Kapcsolataik felszínesek.

V.1.4 Az egészségneveléssel foglalkozó humán erőforrások az iskolában.

- tanítók, tanárok,
- fejlesztő pedagógus,
- védőnő,
- állandó kapcsolat a Családsegítő szolgálattal, a gyermekjóléti szolgálattal,
- gyermekorvos.

V.1.5 Segítő kapcsolatok

Az iskola egészségfejlesztési programjának megvalósításában a következő szervezetekre, magánszemélyekre számíthat:

- Szülői munkaközösség
- Gyermekjóléti szolgálat – Gyámügy
- Rendőrség
- Egyház
- háziorvos
- pszichológus
- MÓRAVITAL KHT.
- Napköziotthonos Óvoda,
- Egészségfejlesztési Iroda (EFI)

V.2 Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

V.2.1 Hosszútávú cél

Az **egészséges életmódra nevelés**, az életminőség javítása.

V.2.2 Részcélok

- Rendszeres mozgás, testedzés
- Egészséges szokások kialakítása
- Megfelelő ismeretanyag közvetítése
- Pozitív énkép, társakhoz való viszony kialakulásának segítése
- A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése

V.3 A célok érdekében végzendő tevékenységek színterei és módszerei

- Tanórai tevékenységek
- Tanórán kívüli tevékenységek, módszerek
- Közegészségügyi feltételek
- Testi nevelés
- Programok a gyermekek biztonságáért: KEVE, Kék tér

VI. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.
A pedagógus alapvető kötelessége, hogy a gyermek, tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével *elsajátíttassa a közösségi együttműködés magatartási szabályait*, és törekedjék azok betartatására.
Az osztály közösségi programjainak formái az osztálykeretben szervezett rendezvények (színház-múzeumlátogatás, túrák, ünnepségek, pl. anyák napja, klubdélután stb.).

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:
Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.
- Az önkormányzás képességének kialakítása.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
- Határon túli kirándulások szervezése 7. évfolyamon (Határtalanul program keretében)

VI.1 A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

- Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során *kiemelten fontosnak tartják* a tanulók *motiválását*, a tanulói aktivitás biztosítását és a *differenciálást*.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben *előtérbe helyezzük* azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek *a tanulók tevékenykedtetését*, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Kiemelten támogatjuk a tanulói ismeretszerzés korszerű-, a tanulói kreativitást igénybe vevő, a *tanulói készségfejlesztést előtérbe helyező módszereit*. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat.

VI.2 Tanítási órán kívüli tevékenységek

VI.2.1 Hagyományőrző tevékenységek

- Iskolánk névadónkra utaló **emblémával** rendelkezik, melyet minden olyan alkalommal használunk, amikor iskolánkat képviseljük rendezvényeinken vagy az iskolán kívül.
- Az első osztályosokat a **tanévzáró ünnepségen** fogadjuk iskolaközösségünk tagjaivá. Itt kapják meg az emblémával ellátott iskolapólót is.
- Azoknak a tanároknak, tanítóknak a nevét, akik legalább 5 évig iskolánkban tanítottak ünnepség keretében elhelyezzük a „**Tanítók fáján**".
- Az iskola hírnevét 8 év során öregbítő tanulóinknak a ballagási ünnepség keretében **„Kincskereső díj"-**at adományozunk.
- **„Hagyományaink, ünnepeink projekt"** keretében:
    - A névadó emlékének ápolására **Móra-napokat rendezünk**, melyben a névadóról való megemlékezésen kívül tanulmányi és irodalmi versenyekre, rajzpályázatra, szakmai előadásokra, rendezvényekre kerül sor projekt rendszerben.
    - A tanév **kiemelt ünnepségeit** az évfolyamok (osztályok) vállalásával, az életkori sajátosságok figyelembevételével szervezzük meg.
        - *Nemzeti ünnepeinken* a projekteket szervező team-ek interaktív cselekedtető megemlékezést és ünneplést szerveznek.
        - Az *iskolai élethez kapcsolódó* ünnepségeink: tanévnyitó, tanévzáró, ballagás.
        - Egyes ünnepségeket (Anyák napja, Mikulás) *osztálykeretben* rendezünk meg.

        - A *karácsonyt* és farsang idején a *jelmezbált* az alsó- és felső tagozat számára külön-külön rendezzük meg.
    - Az **állatok, a víz és a „Föld napja”** alkalmából lehetőség és igény szerint környezetvédelmi rendezvényeket szervezünk (vetélkedő, takarítási akció, faültetés, hulladékgyűjtés, kisállat-bemutató, túrázás, stb.).
    - A **gyermeknapot** szervezünk a gyermekek és szüleik számára.
- a Nemzeti Összetartozás Határtalanul! –témanap megszervezése.
- Minden évben megrendezzük - a Szülői Munkaközösséggel közösen - a **Móra Gálát**, melynek bevételét közösen meghatározott célra fordítjuk (pl. oktatási célok támogatása).
- Az intézmény közösségfejlesztési szempontokat és újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködéseket épít ki a szülőkkel és a bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak prevencióként hatást gyakorolni a társadalmi problémák kezelésére iskolai körülményekben.

VI.2.2 Diákközösségek

Az osztályközösségek által **delegált képviselők diákönkormányzatot alkotnak**. Ők a diáktanács és az osztályközösségek közötti folyamatos kapcsolattartás felelősei.

- A diákönkormányzat a *tanulók* és a tanulóközösségek *érdekeinek képviseletét látja el.*
- A diáktanács munkáját *felnőtt vezető segíti*.
- Tanulóinknak lehetőségük van, hogy *véleményt nyilvánítsanak* az őket érintő kérdésekben, javaslatot tegyenek iskolai közösségük programjára, észrevételt tegyenek az oktató-nevelő munkával összefüggésben a diákönkormányzat, diáktanács, diákparlament fórumain.
- *Éves program alapján* szervezik rendezvényeiket.
- *Havonta* egy alkalommal *rendszeresen tartják üléseiket*, ahol a diákélet aktuális feladatait, problémáit tárgyalják meg, kérdéseikre választ kapnak, javaslataikat a segítő tanár az igazgatótanácsnak továbbítja.
- A diákönkormányzat évente egy alkalommal *diáknapot szervez*, melynek programját önállóan állítja össze.

Kiemelt feladatunk a későn érés, a hátrányos helyzet stb. hatásainak csökkentése, hogy minél több tanuló juthasson el a saját lehetőségeinek megfelelő „csúcs” közelébe.

- Az óratervben feltüntetett módon **korrepetálást szervezünk** elsősorban magyarból és matematikából.
- Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében szükséges az **olvasási-számolási problémák** (dyslexia, dysgráfia, dyscalculia) gyors felismerése és **preventív kezelése**, ezért 1. osztályban a DIFER rövidített változatával minden tanulónál bemeneti képességmérést végzünk.

VI.2.3 Iskolai sportkör

Az Iskolai Sportkör (ISK) tagja az iskola minden (testnevelésből fel nem mentett) tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

VI.2.4 Szakkörök

Iskolánkban a tanórai foglalkozások mellett, a tanulók érdeklődési igényei, illetve a rendelkezésre álló személyi- és tárgyi feltételek függvényében tanórán kívüli foglakozásokat szervezünk, pl. média, robotika, környezetvédő szakkör ill. egyéb, a feltételeknek, szükségleteknek megfelelő szakkör.

VI.2.5 Versenyek, vetélkedő, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai közösségei vagy a szaktanárok végzik.

- **Háziversenyek:**
  - tantárgyi versenyek
  - kulturális versenyek
  - igény szerint házibajnokságokat szervezünk különböző sportágakban
- **Kistérségi versenyeink területei:**
  - alsó tagozatosok megyei helyesírási versenye
  - szépkiejtési verseny

VI.2.6 Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számra *évente egy alkalommal maximum két tanítási nap igénybevételével* tanulmányi kirándulást szervezhetnek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

VI.2.7 Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálhatják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – *önkéntes*. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

VI.2.8 Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy *a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva* különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.) A *szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes,* a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

VI.2.9 Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai „Bagolyvár Infotéka" segíti. A könyvtár helyet ad tanórai foglalkozásoknak is.

Az iskolai könyvtár nagyszámú könyvvel, CD-vel, DVD-vel és számítógéppel várja az olvasás, a zenehallgatás, a filmek és az internet iránt érdeklődőket, szakmai fórumoknak, szülői találkozóknak is helyet biztosít, valamint közművelődési feladatokat is ellát.

VI.2.10 Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

VI.2.11 Hit - és erkölcstan

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – *az iskola* nevelő és oktató *tevékenységétől függetlenül* – hit- és erkölcstan oktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes.

VII. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

VII.1 A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- Pedagógus továbbképzés keretében több kollégánk mentálhigiénés, szorongáscsökkentő, tanulás tanítása tréningen vett részt, melyet nevelő munkájuk során kamatoztatnak. Továbbra is *preferáljuk a nevelők ilyen irányú képzésen való részvételét*.
- A viselkedési zavarok enyhítése érdekében *az osztályfőnök* a szaktanárokkal közösen *próbálja feltárni a problémás tanulóknál az okokat*, felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, személyesen elbeszélget a gyerekkel, barátaival, környezetével.
- *Az osztályfőnök kapcsolatot tart fent*:
  - gyermekpszichiáterrel, - pszichológussal
  - az iskolaorvossal,
  - az iskolavédőnővel, és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősökön keresztül
  - a családsegítő szolgálattal,
  - a gyermekjóléti szolgálat munkatársával
  - a helyi gyámügyi előadóval.
- Az *osztályfőnöki órákon változatos módszereket alkalmaznak* nevelőink a tanulók személyiségének formálására. A védőnőkkel közösen mentálhigiénés foglalkozásokat is tartanak.
- Megfelelő létszám esetén *felzárkóztató csoportot* szervezünk.

- 1-6. évfolyamig a *napköziotthon* is lehetőséget teremt a felzárkóztatásra.
- *Gyermekpszichiáterhez, pszichológushoz, logopédushoz irányítjuk* a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat.

VII.2 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai infotéka, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

VII.3 A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánkban kb. a gyermekek 3%-a hátrányos helyzetű.

- Az osztályfőnök problémás esetben (veszélyeztetettség, gyermekbántalmazás vélelme…) *családlátogatás* szervezését kezdeményezheti közösen a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársával.
- Az intézmény vezetője *egyszemélyben felelős* az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladatainak teljesítéséért.
- Az *osztályfőnökök* a gyermekek és tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, megszűntetése érdekében szoros kapcsolatot tartanak fenn a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős(ök)kel, valamint *együttműködnek* a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal (pl. iskolai védőnő, gyámhivatal…)
- A pedagógiai *továbbképzések kapcsán preferáljuk azokat a továbbképzéseket*, *melyek a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátására készítik fel a pedagógusokat,* melyek eredményeként ismertek lesznek számukra mindazon pedagógiai eszközök, amelyek a veszélyeztetettséget a nevelési-oktatási intézmények működési keretein belül feltárják, esetenként megszüntetik.
- Évente *„belső”* (intézményen belüli) t*ovábbképzéseket* is *szervezünk* más-más témában a tájékozottság érdekében.

VII.4 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítését szolgáló tevékenységek

- A felzárkóztatás elősegítése érdekében a rászoruló tanulók részére szükség esetén *egyéni ill. kiscsoportos foglalkozásokat*, a szabadon választható órakeret terhére korrepetálást szervezünk.

- Eddig is több kollégánk vett részt a *pedagógiai továbbképzések* keretén belül olyan képzéseken, melyek a kudarcnak kitett tanulók kezelését, azok felzárkóztatását segítik elő, és továbbra is kiemelten támogatjuk azokat. (pl. tanulás tanítása, szorongáscsökkentés, logopédus, fejlesztőpedagógus.)
- Tanköteles, a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt *ugyanazt az évfolyamot második vagy további alkalommal ismétlő tanuló részére egyéni foglalkozásokat* szervezünk a törvényben meghatározott időkeretek alapján.
- A *sajátos nevelési igényű tanulók* ellátását a Szakértői Bizottság által kiadott szakvéleményben foglaltak alapján gyógypedagógus, logopédus és pszichológus szakemberekkel látjuk el. *Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük*, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják intézményünkben:
    - a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
    - Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a *habilitációs, rehabilitációs szemlélet* érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása..
    - A *nyitott tanítási-tanulási folyamat*ban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítástanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

VII.5 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

- nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége.

VII.6 Esélyegyenlőségi intézkedések

Intézményünk a Tankerületi Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben foglaltak értelmében 2022. szeptember 1-től 2029. augusztus 31-ig a tanulói eredményesség növelése, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók arányának csökkentése érdekében célorientált intézményfejlesztést valósít meg, melynek első szakasza 2025. augusztus 31-én zárul. A 2025/26. tanévben elvégzendő eredményességet és változást diagnosztizáló, összehasonlító helyzetelemzést követően a folyamtok optimalizálását figyelembe véve a 2026/27. tanévtől egy újabb középtávú fejlesztési terv mentén valósulnak meg a változásmenedzsment célkitűzései.

VIII. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

Minden pedagógusi munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője a mindenkori oktatási létszámnak megfelelően olyan módon hozza létre a pedagógus munkaköröket és az adott munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással, az oktatási létszámmal egységes arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét.

VIII.1 A pedagógus munkaideje, helyettesítés, ügyelet

- A pedagógus munkaideje heti 40 óra. Köteles havonta nyilvántartani a tanórán kívüli kötött munkaidőt.
- Az első tanítási nap előtt, illetve az utolsó tanítási nap után (kivéve a nyári szabadság időtartamát) a pedagógus munkaideje kötetlen, de 8-16 óráig oktatással kapcsolatos munkára beosztható (értekezlet, szertárrendezés, tanteremelőkészítés, beíratás, pótvizsga…)
- Az éves munkatervben rögzített feladatok elvégzésére (ballagás, ünnepségek, …) a pedagógus a pihenőnapon és a szabadnapon is berendelhető. Vizsgáztatásra és verseny-, illetve vizsgafelügyeletre pihenőnapon és 16 óra után is beosztható.
- A tanítási órával kapcsolatos változtatásokat (az óra elmaradása, óracsere) az általános intézményvezető-helyettessel egyezteti.
- A pedagógus köteles 15 perccel a tanítási, foglalkozási vagy ügyeleti beosztása előtt a munkahelyén megjelenni.
- A pedagógus a munkából való rendkívüli távolmaradást, illetve annak okát lehetőleg egy nappal előtte, de legkésőbb az adott munkanapon 7 óra 40 percig köteles jelenteni az általános intézményvezető-helyettesnek.
- A pedagógusok ügyeleti és helyettesítési rendjét az általános igazgatóhelyettes állapítja meg az órarend függvényében. Az órarendben rögzített készenléti és fogadóórákban a pedagógusnak az iskolában kell tartózkodnia. Ez alól csak engedéllyel mentesülhet.
- Rendkívüli esetben az iskolavezetés a helyettesítések ellátását – rendkívüli munkavégzés szabályozott felső határának figyelembe vételével – elrendelheti.

VIII.2 A pedagógus munkakörében ellátandó feladatai

- A pedagógus a végzettségének, szakjának megfelelően, az iskola pedagógiai programjában foglaltak szerint, az aktuális tantárgyfelosztás alapján színvonalas pedagógiai munkát végez, oktatja és neveli a rábízott tanulókat. Gondoskodik arról, hogy a tanítási óráin rendezett munkavégzés történjen.
- A tanítási órára való érkezéskor figyelmet fordít a tanterem állapotára, ha az osztály elhagyja a tantermet, akkor ellenőrzi azt, és utolsóként távozik. A zárt termeket, szaktantermeket az óra elején nyitja, az óra végén zárja.
- Felkészül a foglalkozások, tanítási órák megtartására, elvégzi az előkészületekkel kapcsolatos pedagógiai feladatokat. Az érvényes intézményi pedagógiai programnak, a helyi tantervnek és a szakmai intézményvezető-helyettes iránymutatásának megfelelően, felelősséggel tanít.
- Törekszik a tanulók egyenletes terhelésére. A tanulók felkészülését úgy tervezi meg, hogy otthoni munkájuk átlagosan ne haladja meg a tanóra időtartamát.
- A nevelőtestület által elfogadott szempontok alapján rendszeresen értékeli a tanulók tudását, félévente legalább a heti óraszámnak megfelelő számú érdemjegyet (de legalább félévente 3-at) ad minden tanítványának.
- összeállítja, megíratja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a témazáró időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja.
- A tanulóknak adott érdemjegyet szóbeli értékeléskor azonnal ismerteti a tanulókkal.

- Az érdemjegyeket folyamatosan bejegyzi a digitális naplóba.
- A szülőt az érdemjegyekről értesíti.
- Az érdemjegyet nem használja fegyelmezési eszközként.
- Jelzi az osztályfőnöknek, ha valamely tanuló teljesítményében jelentős hiányosságok mutatkoznak.
- Bekapcsolódik legalább egy munkaközösség munkájába, rendszeresen részt vesz továbbképzéseken, és tapasztalatairól tájékoztatja a szakmai közösséget.
- Intézményvezetői megbízás alapján osztályfőnöki feladatokat lát el.
- Intézményvezetői megbízás, szülői igény és a lehetőségek alapján korrepetálást, tehetséggondozást, szakkört tart.
- A pedagógiai programban, az éves munkatervben előírt iskolai rendezvényeken és ünnepségeken részt vesz.
- Részt vesz az éves munkatervben meghatározott szülői értekezleteken, fogadó órákon, a szülőkkel partneri kapcsolatot alakít ki.
- Aktív résztvevője a nevelőtestületi, munkaközösségi értekezleteknek.
- Tantermekben, szertárban, könyvtárban, tornateremben a rendet biztosítja, a leltározásban is részt vesz.
- Folyamatosan ellátja az adminisztratív teendőket: Minden tanítási héten rendszeresen elvégzi a tananyag haladásával, a tanulók mulasztásával kapcsolatos adminisztráció, és a tanulók érdemjegyeinek beírását a digitális naplóba. Minden foglalkozásról naplót vezet.
- Valamint ellátja az iskola intézményvezetője által elrendelt mindazon feladatokat, amelyek az oktatással-neveléssel összefüggenek, és pedagógus szakértelmet igénylő tevékenységnek minősülnek.

VIII.3 A pedagógus osztályfőnökként ellátandó feladatai

- Az osztályfőnököt az intézményvezető bízza meg az osztályfőnöki feladatokkal.
- Feladata az intézmény munkatervében rögzített szakmai és pedagógiai feladatok előkészítése és végrehajtása.
- Javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát érintő pedagógiai, szervezési feladataira.
- A helyi tanterv alapján tanmenetet készít, az osztályfőnöki tevékenységét ennek alapján szervezi meg.
- Kiemelt figyelmet fordít a dokumentumok vezetésére, kitöltésére: elektronikus napló, törzslap, bizonyítványok.
- Kapcsolatot tart az osztályba járó tanulók szüleivel, a szülői munkaközösséggel.
- Folyamatosan kapcsolatot tart az osztályban tanító pedagógusokkal.
- Előkészíti a szülői értekezletek lebonyolítását, tanévenként minimum két alkalommal, a munkatervben szereplő időpontokban szülői értekezletet tart.
- Közreműködik a tanulói tankönyvtámogatások iránti kérelmek összegyűjtésében.
- Minden tanév első hetében ismerteti a tanulókkal az iskolai házirendet, felhívja a figyelmet egyes előírásaira.
- Minden tanév elején megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, a tájékoztatóról készült feljegyzést aláíratja a tanulókkal.
- Folyamatosan figyelmet fordít az osztályterem dekorációjára.
- Nyomon követi és aktualizálja az elektronikus naplóban a tanulók adatainak változását.

- Figyelemmel követi a tanulók igazolt és igazolatlan hiányzását, elvégzi a szükséges értesítéseket.
- Osztályozó értekezlet napján ellenőrzi, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata, valamint a lezárt érdemjegy nem tér-e el jelentősen az osztályzatok átlagától a tanuló kárára.
- Bizalmasan kezeli a kollégákkal és az osztállyal kapcsolatos információkat.
- Maradéktalanul betartja az adatkezelési szabályokat.
- A hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az igazgatóhelyettesnek vagy az intézményvezetőnek.

IX. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal és az iskola partnereivel

IX.1 A tájékoztatás módja

- A *tanulókat* az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök *tájékoztatják*:
    - az iskola intézményvezetője legalább évente egyszer a *diákközgyűlésen*, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
    - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a *diákönkormányzat vezetőségének ülésén* és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
    - az osztályfőnökök folyamatosan az *osztályfőnöki órákon*.
- A tanulót és a tanuló szüleit *a tanuló fejlődéséről*, egyéni haladásáról a szaktanárok *folyamatosan* (szóban, vagy írásban) *tájékoztatják*.
- A *szülőket* az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök *tájékoztatják*:
    - az iskola intézményvezetője legalább félévente egyszer az *Intézményi Tanács* illetve a *szülői munkaközösség választmányi ülésén* vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
    - az osztályfőnökök folyamatosan az *osztályok szülői értekezletein*.

IX.2 Az együttműködés fórumai

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak

- **Családlátogatás** (szükség szerint)
    - Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
- **Szülői értekezlet** (az éves iskolai munkatervben meghatározottak szerint)
    - Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,

- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

- **Fogadóóra** (előre meghatározott időpontban)
  - Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.
  - Évente két alkalommal – mindkét félév zárása előtt kb. 6 héttel – szaktanári fogadóórát rendezünk.
- **Nyílt tanítási nap, bemutató óra** (alkalomszerűen)
  - Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.
- **Írásbeli tájékoztató**
  - Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, *véleményüket, javaslataikat* szóban vagy írásban *egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik* az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

X. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

- Tanítványaink közösségét a diákönkormányzat képviseli, és az iskolánkban biztosítja a lehetőséget, hogy azokban a kérdésekben, amelyekben a jogszabályok erről rendelkeznek, a diákok egyetértési, illetve véleményezési jogukat gyakorolhassák. A diákok munkáját egy pedagógus segíti.
- A tanuló jogában áll részt venni az osztály és az iskola életének alakításában, részt venni az suligyűléseken, a Diákönkormányzat ülésein, valamint a szülők képviseletével a fogadóórákon és a szülői értekezleteken.
- A tanulók joga, hogy a tanév kezdetén az osztályfőnökök tájékoztatásából megismerjék a jogaik érvényesítéséhez szükséges jogszabályokat, a diákönkormányzathoz fordulhasson érdekképviseletéért.

- A tanulók véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma az suligyűlés. Ezen kívül minden fontosabb esetben rendkívüli suligyűlést hívhat össze a Diákönkormányzat, ha az osztályok kétharmada vagy az igazgató illetve a tantestület javasolja.
- A Diákönkormányzat dönt a tanév során egy tanítás nélküli munkanap időpontjáról és programjáról.
- A tanulók választhatnak és választhatók az osztály és az iskolai önkormányzat valamennyi tisztségére, – tanulmányi eredménytől függetlenül; a választás rendjét a diákönkormányzat működési szabályzata határozza meg.
- Az osztályközösség az osztály ügyeiben önállóan dönthet, az osztályok döntése nem lehet ellentétes a Házirendben leírtakkal, az osztályok jogosultak valamennyi iskolai ügyben javaslattal élni, véleményüket kifejteni.
- A tanulók rendszeres iskolán kívüli tevékenységet engedély nélkül, az osztályfőnök tudtával végezhetnek. Ha a tevékenység a tanulmányi munka rovására megy, az osztályfőnök javaslatot tesz a szülőknek a tevékenység szüneteltetésére.
- A tanuló joga, hogy társai kötelezően tiszteletben tartsák világnézeti, vallási nézetét, nemzeti vagy etnikai önazonosságát, az azt jelképező ékszerek vagy ruhadarabok viselését.

XI. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet által előírt esetekben szervez az iskola (magántanulók, nevelőtestületi döntés alapján kötelezettek esetében).

- A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről.
- A háromtagú vizsgabizottságot az iskola intézményvezetője bízza meg.
- Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.
- Az írásbeli vizsga időtartama minimum 45 perc, maximum 60 perc. Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet.
- Szóbeli vizsga esetén legalább 30 perc felkészülési időt kell biztosítani tantárgyanként, kivéve az idegen nyelvből tett vizsgát, ahol felkészülési idő nélkül felel a tanuló. A feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó

követelményeivel. Az intézmény *három időszakot biztosít a* tanulmányok *alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus 15-31., január 15-31 és június 1-15.* folyamán (különbözeti vizsgát a tanév során bármikor lehet szervezni). A vizsgaidőszakok pontos időpontja a tanév helyi rendjében meghatározott – közzétételre kerül az intézmény honlapján.

XI.1 Vizsgafajták

XI.1.1 Osztályozó vizsgák

- Osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- Osztályozó vizsga tehető:
  - tanuló kérésére,
  - ha a tanulót felmentették a foglalkozáson való részvétel alól,
  - ha a tanulónak engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
  - mulasztások miatt előírt esetben.

Osztályozó vizsgára jelentkezni írásban, az intézményvezetőhöz benyújtott kérelemmel lehet.

A tanuló a kérvényt

- augusztus 15-ig,
- január 15-ig,
- június 1-ig nyújthatja be.

- A kérvényre adott válaszban az intézményvezető pontosítja az osztályozó vizsga időpontját.
- Az osztályozó vizsga követelményei az adott tantárgy helyi tantervében évfolyamonként megfogalmazott követelmény, melyekről a tanuló a szaktanártól személyesen ill. az iskola honlapján elhelyezett helyi tantervből értesülhet.
- A kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól felmentett tanulók az intézményvezető által meghatározott időben és módon adnak számot tudásukról.

XI.1.2 Különbözeti vizsgák

- Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki másik iskolából átvéve folytatja tanulmányait, és az átvételnél az iskola intézményvezetője a vizsgát előírja.
- Különbözeti vizsgát a tanév során bármikor lehet szervezni.

XI.1.3 Javítóvizsga

- A tanuló minősítéséről, magasabb évfolyamra lépéséről az osztályban tanítók közössége dönt.
- Ha a tanuló a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. Csak akkor léphet magasabb évfolyamba, ha a javítóvizsgán megfelelt.

- Javítóvizsga letétele szükséges akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- A javítóvizsga időpontja augusztus 15. – 31. közötti időszak.
- A vizsga pontos időpontjáról és beosztását a vizsga előtt 15 nappal értesítjük a tanulót/gondviselőjét.
- Ha a tanuló nem kíván javítóvizsgát tenni, írásban benyújtott kérvényre a tanévet megismételheti.

XI.1.4 Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

- Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:
  - neki fel nem róható okokból elkésik, távol marad, - megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik.
- Pótló vizsgát – az intézményvezető döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

XI.2 Az értékelés rendje

XI.2.1 A vizsgatárgyak részei és követelményei

- alsó tagozat

Magyar nyelv és irodalom	Írásbeli és szóbeli
Idegen nyelv	Írásbeli és szóbeli
Matematika	Írásbeli és szóbeli (Szóbeli vizsgára akkor kerül sor, ha az írásbeli eredménye nem éri el a minimális százalékot.)
Etika	Szóbeli
Környezetismeret	Írásbeli és szóbeli
Ének-zene	Gyakorlati és szóbeli
Vizuális kultúra	Gyakorlati
Életvitel és gyakorlat	Gyakorlati
Testnevelés és sport	Gyakorlati
Informatika/Digitális kultúra	Gyakorlati

- felső tagozat

Magyar nyelv és irodalom	Írásbeli és szóbeli
Idegen nyelv	Írásbeli és szóbeli
Matematika	Írásbeli és szóbeli (Szóbeli vizsgára akkor kerül sor, ha az írásbeli eredménye nem éri el a minimális százalékot.)
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	Írásbeli és szóbeli

Etika	Szóbeli
Természetismeret/Természettudomány	Írásbeli és szóbeli
Biológia-egészségtan	Írásbeli és szóbeli
Fizika	Írásbeli és szóbeli
Kémia	Írásbeli és szóbeli
Földrajz	Írásbeli és szóbeli
Ének-zene	Gyakorlati és szóbeli
Vizuális kultúra	Gyakorlati
Hon- és népismeret	Gyakorlati
Informatika/Digitális kultúra	Írásbeli és Gyakorlati
Technika, életvitel és gyakorlat /Technika és tervezés	Gyakorlati
Testnevelés és sport	Gyakorlati

A vizsgák követelménye az egyes tantárgyak kerettantervében megfogalmazott továbbhaladáshoz szükséges minimum.

XII. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

XII.1 Első osztályba történő felvétel szabályai

A szülőnek joga, hogy szabadon válasszon iskolát gyermekének. A szabad iskolaválasztás lehetővé teszi a körzethatáron kívüli gyermekek felvételét is. Az iskola igazgatója dönt a tanulói jogviszony kezdetéről, az óvoda szakvéleménye alapján.
A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd, továbbá más fogyatékosságban szenvedő gyermek esetén a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye alapján születik döntés.

Az első évfolyamra történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolást, valamint az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.
Ha az intézményünk a kötelező felvételi kötelezettsége után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, akkor az alábbi rend szerint veszünk fel tanulókat:

- halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat (előnyben vannak azok, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye Mórahalmon van)
- azokat a tanulókat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola körzetében található
- sajátos nevelési igényű tanulókat (ha az intézményünk a kijelölt iskola)
  - különleges helyzetű tanulókat:
- Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló
  a) szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
  b) testvére az adott intézmény tanulója, vagy
  c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található

XII.2 Átvétel iskolánkba

Másik iskolából történő **átvétel**t írásos kérelemre az igazgató dönti el mérlegelve az osztálylétszámot, a tanult tantárgyakat, azok eredményeit. Hiányzó tantárgyak esetén különbözeti vizsgát kell tenni a tanulónak.

Az iskolán belüli **osztályváltás**t írásbeli kérelemre az igazgató dönti el, meghallgatva a két osztályfőnök véleményét.

XIII. Iskolai környezeti nevelési program

Senki sem követhet el nagyobb hibát,
Mint az, aki azért nem tesz semmit,
Mert csak keveset tudna tenni."
(Burke)

XIII.1 Helyzetkép

Előélet, hagyományok: iskolánkban erős gyökerei vannak a környezeti nevelésnek. Hagyományosan visszatérő akcióink, rendezvényeink az őszi és tavaszi papírgyűjtés, az osztálytermekben illetve az iskola területén történő szelektív hulladékgyűjtés, a zöld jeles napok „megünneplése":

- Energia programot szerveztünk, benne víz-, villany- és nyersanyag takarékossággal. Teremszépségversenyt hirdettünk az osztályközösségek részére, aminek azonban az objektív megítélése nehézkes. Rendszeres résztvevői vagyunk a Kaán Károly Országos Környezet- és Természetismereti, a Curie Környezetvédelmi, a Balogh János Országos Környezet- és Egészségvédelmi, valamint a „Barátunk a természet" természetismereti versenyeknek

Épület és berendezése.

- A gyermekek foglakoztatásához megfelelő termek, szobák állnak rendelkezésre, mint pl. műhely, tornaterem, tornaszoba, játékszoba.
- A termek világítása neoncsövekkel van megoldva, természetes fényviszonyai a fekvéstől függően többé- kevésbé megfelelőek. Belső árnyékolási lehetőség a DK-i, Di, DNy-i fekvésű termekben megoldott, szükség lenne azonban külső árnyékolásra, hiszen a nyári és őszi napokon elviselhetetlen a tűző nap és a hőség bizonyos tantermekben, ami a tanulók koncentráló képességét, stb. rontja.
- A mosdók megfelelő számban állnak rendelkezésre, állaguk és higiéniás viszonyuk megfelelő.
- Az iskola épülete barátságos, a folyosók, tantermek a tanítók, tanárok igényessége szerint dekoráltak, virágosítottak. A folyosókról, aulából padok, ülő alkalmatosságok hiányoznak.
- A gyerekek számára az életkori adottságaiknak megfelelő asztalok, székek állnak a rendelkezésükre. Az alsósok osztálytermeikben személyes holmijukat elkülönítve tudják tárolni, a fölsősöknek a folyosókon szekrényt biztosítunk.

- Az iskola tantermeinek technikai felszereltsége kiváló, az állagmegőrzésre azonban nagyobb hangsúlyt kell fektetni a jövőben.
- Fontos, hogy az iskola valamennyi „használóját" megismertessük az intézmény programjával, s rendszeres használat esetén kérjük a programban való részvételt
- **Étkeztetés*:*** iskolai konyha 600 főnek biztosít étkezési lehetőséget. Önkiszolgáló éttermünkben a teríték, az étkezési eszközök anyaga, kinézete megfelelő. Az étkezési szokások kialakítása fontos nevelési feladat. Az *ételek* minősége, *tartalma*, *heti összetétele megfelel a gyermekétkeztetés elvárásainak*, kevésbé törekszik az egészséges ételek túlsúlyára.
- **Iskola udvara*:*** zárt lebetonozott kézilabda pályával, salakos futópályával, körülbelül felerészben füvesített területtel. *Kevés a fa, ülő alkalmatosság.*
- **A használt tisztítószerek** a HACCP szabályzatban rögzítetteknek megfelelnek
- **Speciális helyzet:** Az iskolába nagyon sok tanuló kerékpárral jár. A gyalog és kerékpárral járó tanulóink vázrendszerének egészséges fejlődése szempontjából fontos volna átgondolni, hogy az iskola táskába, nap mint nap „mennyi felszerelést cipeltetünk" tanítványainkkal. Sajnos *sok gyermeket kényelmi szempontból autóval hoznak* a szülők az „iskola kapuig".

XIII.2 Erőforrások

- **Belső személyi erőforrások:**
  - *Pedagógus:*
    - Tantárgyában segít a környezeti nevelési célok megtalálásában, tantárgyába beépíti ezeket, tanmenetében jelöli, tanmenetéhez tartja magát,
    - Odafigyel példamutató magatartására
    - Részt vesz a környezeti nevelési programokon, segít azok szervezésében stb.
  - *Diák:*
    - Részt vesz a környezeti nevelési programokon
    - Magatartásával, aktív részvételével elősegíti a környezeti nevelési célok megvalósulását
  - Irodai alkalmazottak:
    - Tartsák be ők is a hulladékkezelés, energia- és vízgazdálkodás gyerekek számára is előírt szabályait,
    - Munkavégzésük, legyen példamutató
  - *Technikai dolgozók:*
    - Vegyenek részt azokban a környezeti nevelési feladatokban, amelyekben szükség van a segítségükre
- **Külső személyi erőforrások:**
  - Önkormányzat, iskolaszék, szülők, lakosság, SZÉP-KÖR környezet- és természetvédelmi helyi civil szervezet, Kiskunsági Nemzeti Park, Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Móraép Kht., Móranet Kht.
- **Anyagi források:**
  - az aktuális költségvetéstől függő; pályázatokon nyert támogatások; Mórahalom Közoktatásáért Közalapítvány; alkalmanként mórahalmi vállalkozok adományai.

XIII.3 Célkitűzések, sikerkritériumok

- A tanulók **környezettudatos magatartásának**, életvitelének kialakítását kell elősegíteni, hogy „a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését."
- A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel, a természetet, az élő és élettelen **környezetet tisztelő erkölcsi alapelvek megalapozása**, kialakítása minden gyermeket nevelő intézmény célja.
- A fenntarthatóság pedagógiája feltételezi az olyan **élethosszig tartó tanulást**, amely tájékozott, tevékeny állampolgárokat nevel.
- Ezért az iskolai oktatásnak és nevelésnek elengedhetetlen **célja a tanulók kreatív, problémamegoldó gondolkodásmódjának kialakítása és az önálló ismeretszerzés készségének fejlesztése.**
- Az emberiség jövőjének biztosítása, a fenntarthatóság érdekében fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy **megértsék a természet komplexitását**, lássák, hogy a társadalom, az egyén, illetve a közösségek tevékenységeinek ezzel összhangban kell lenniük.
- Különös figyelmet kell fordítani a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére.
- Alakuljon ki **a környezet állapota iránti érzékenységük**, legyenek képesek felismerni a környezet minőségi változásait, tudják elemi szinten értékelni azokat.
- Ismerjék meg a Földet sújtó **globális környezeti problémákat.**
- A környezeti nevelésnek **holisztikusnak, és ebből eredően interdiszciplinárisnak** kell lennie, ennek megfelelően pedig vizsgálnia kell a problémák ökológiai, társadalmi, gazdasági, kulturális vonatkozásait.
- Így a tanulók képesek lesznek felismerni a társadalmi-gazdasági **modernizáció környezetre gyakorolt hatásait.**
- A legfontosabb cél azonban a **saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése,** feltérképezése. Emellett lényeges szerep jut a **lakóhely**en és környékén felmerülő **környezeti problémák felkutatásának**, a környezeti konfliktusok felismerésének, megoldások keresésének.
- Alakuljon ki bennük **a környezetük iránti büszkeség, felelősség és tisztelet**. Olyan állampolgárrá váljanak, akik ismerve tetteik következményeit úgy élnek, hogy környezetükben ne okozzanak sebeket.
- Az önismeret, személyiségformálás, közösségfejlesztés, társas együttműködés, a konfliktuskezelés, megoldás, döntés technikáinak készség szintre fejlesztése szükséges ahhoz, hogy a jövőben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági, politikai konfliktusokat kezelni, felelősségteljes döntéseket tudjanak hozni a mindennapi életükben.

XIII.4 A siker eléréséhez vezető tevékenységek

XIII.4.1 Környezeti nevelés a tanórán

- **Hagyományos,** mely alatt a 45 perces **tanórák**at értjük. A tantárgyakban megjelenő környezeti nevelési tartalmakat a helyi tantervben tüntetjük fel. A tanárok, tanítók

tanmenetükben jelölik azokat az órákat, amelyeknek tananyaga szorosan kapcsolódik a környezeti nevelés célkitűzéseihez

- **Osztályfőnöki órák**
- **Nem hagyományos tanóra**, ami lényegében a komplex foglalkozásokat öleli fel.

◦ ***Erdei iskola***: Olyan többnapos, szorgalmi időben megvalósuló, környezethez illeszkedő nevelési tanulásszervezési egység, mely a tanulók aktív, együttműködő, cselekvő megismerő tevékenységére épít. Kiemelkedő nevelési feladata a környezettel harmonikus, egészséges életvezetési képességek fejlesztése és a közösségi tevékenységekhez kötődő szocializáció. Iskolánkban az osztályfőnök, aki vállalja ennek a lebonyolítását, megszervezését, pályázati támogatásban részesülhet, az ált. isk. 8 éve alatt csak egyszer. A részvétel feltételei a ped. program ált. részében. ◦ ***Jeles napok „megünneplése"***

◦ ***Terepgyakorlatok***-konkrét élőhelyekkel való ismerkedés, Madarász-tó, Nagyistváni erdő, parkjaink, Csipak-semlyék stb.

◦ ***Nem tanteremben tartott órák***-háziállatokkal való ismerkedés természetes közegükben, termesztett növények a házikertben, stb.

◦ ***Témanap-témahét*** – a tantestület a közeljövőben felkészül ennek a tevékenységformának a megvalósítására ◦ Tanórán kívüli lehetőségek:

- Zöld levelecske környezet- és természetvédő szakkör,
- Gyűjtőmunka,
- Vetélkedő
- Kézműves foglalkozás,
- Akciók, kampányok
- Múzeum, állatkert látogatás
- Hulladékgyűjtés
- Települési környezet szépítése
- Osztály- és iskola közösségi tereinek szépítése

XIII.5 A környezeti nevelés értékelése

XIII.5.1 Ellenőrzés, mérés, értékelés, minőségbiztosítás

Mivel a tanterv által előírt, az iskola által kibővített követelmények zöld tartalmát beépíti a nevelőtestület a tantárgyakba, így ezekre érvényesek az adott tantárgyra előírt ellenőrzési, értékelési formák. Természetesen a környezeti nevelés eredményének méréséhez más eszközök kellenek, nincsenek egzakt módon meghatározott követelmények. Ezekre a folyamatokra pedig nagy szüksége van az iskola minden szereplőjének, mert csak így követheti végig a gyerekek fejlődését, így állapíthatja meg céljainak megvalósulását, programjai sikerességét, eredményességét, mert ez ad alapot az esetleges korrekciókra, az iskola környezeti nevelésének szakmai szinten tartására, javítására.

A *környezeti nevelés eredményességének vizsgálatára* különböző eszközöket, módszereket használunk: *kérdőíveket, szociometriai vizsgálatokat, különböző megfigyeléseket*.

Egyedi értékelési módot talált ki az iskola Zöld levelecske környezet- és természetvédő szakköre. A tanulók környezet- és természetvédelmi tevékenységét egész évben nyomon követik, és ezt piros - sárga - zöld „figurás" pontokkal értékelik, s jelenítik meg egy táblázatban.

A szabályzatot – miért, kitől, hányat kaphat – a környezetvédő szakkör vezetőjével, a diákönkormányzat munkáját segítő tanárral, az évfolyamfelelősökkel együtt alkotják meg. A kritériumok ügyelnek a fenntarthatóság pedagógiájának, elveinek megtartására. Az egész évben legtöbbet gyűjtők jutalma egy „nap", melyet a természetben tölthetnek el.

A programrész zárásaként: az ellenőrzés fontosságára hívja fel a figyelmet az alábbi idézet:

„ Ha az emberek nem tudják, mit és hogyan csinálnak jól vagy rosszul, nem tudnak javítani a teljesítményükön, amivel a célt szeretnék elérni."

(Micimackó)

HELYI TANTERV

I. A választott kerettanterv megnevezése, óraterve

A helyi tanterv alapdokumentumai:

- Nemzeti Alaptanterv 2020
- Kerettantervek, a fent említett NAT-hoz kapcsolódóan

Iskolánk helyi tanterve a kerettantervek alapján készült, azoknak a helyi igényekhez és lehetőségekhez igazított adaptációjaként. A Nemzeti alaptanterv műveltségi területei a kerettantervi tantárgyi szerkezetben jelennek meg a tantervekben. Preferált műveltségi területekként a szabadon tervezhető időkeretből magasabb óraszámot biztosít óraterünk az idegen nyelv, a matematika, ember és természet, magyar nyelv és irodalom műveltségi terület tantárgyainak tanításához.
Azon tantárgyak kerettanterveiből, amelyekből csak egy van, azt alkalmazzuk.

I.1 Tantervek

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tanterv alapján folyik az oktatás:

5/2020(01.30.) Kormányrendelet. A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról (Magyar Közlöny 17.)

I.2 Az iskolában alkalmazott óratervek

2024-25-ös tanév

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali pedig a szabadon tervezhető órákat pirossal.																
Heti óraszám/évfolyam	**1.**		**2.**		**3.**		**4.**		**5.**		**6.**		**7.**		**8.**	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4	0,5	3	1	3	1
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4	0,5	3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1,5		2	
Fizika													1,5		2	
Biológia													1,5		1	
Földrajz													1,5		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház										1						
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben																
Kötelező alapóraszám	**22**		**22**		**22**		**23**		**27**		**26**		**28**		**28**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	**22**	**2**	**22**	**2**	**22**	**2**	**23**	**2**	**27**	**1**	**26**	**2**	**28**	**2**	**28**	**2**
Összesített óraszám	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**	
Maximális órakeret	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**	

2025-26-os tanévtől:

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali pedig a szabadon tervezhető órákat pirossal.																
Heti óraszám/évfolyam	**1.**		**2.**		**3.**		**4.**		**5.**		**6.**		**7.**		**8.**	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4	0,5	3	1	3	1
Matematika	4	1	4	1	4	1	4	1	4		4	0,5	3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1,5		1,5	
Fizika													1,5		1,5	
Biológia													1,5		1,5	
Földrajz													1,5		1,5	
Első élő idegen nyelv							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház										1						
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben																
Kötelező alapóraszám	**22**		**22**		**22**		**23**		**27**		**26**		**28**		**28**	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	**22**	**2**	**22**	**2**	**22**	**2**	**23**	**2**	**27**	**1**	**26**	**2**	**28**	**2**	**28**	**2**
Összesített óraszám	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**	
Maximális órakeret	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**	

Az egyes tantárgyak helyi tantervét az 2. számú melléklet tartalmazza.

<u>Időkeret</u>

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

Délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során a kötelező tanítási órák 20%-ában kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, kollaboráció, KIP, a drámajáték és a projektmunka).

A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”-on, a kereszttantervi tartalmak körülbelül 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

A délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során a Komplex Alapprogram által innovált alprogrami foglalkozások a délutáni idősávra húzódnak. További legalább heti egy alkalommal „TE órád”-on vesznek részt a diákok.

Minden évfolyamon 1-8. osztályban, minden alprogram heti 1 órában a délutáni alprogrami foglalkozásokként kerülnek bevezetésre.
Testmozgásalapú alprogram [TA]
Művészetalapú alprogram [MA]
Digitális alapú alprogram [DA]
Logikaalapú alprogram [LA]
Életgyakorlat-alapú alprogram [ÉA]

Szabadon tervezhető órakeret”

A kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy az adott tantárgyból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

II. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontásban oktatjuk:

- az angol nyelvet 5-8. évfolyamon,
- a digitális kultúrát,
- a technika és tervezést 5-7. évfolyamon.

Az alapképzést kiegészítő választható egyéb foglalkozásokat, tevékenységi formákat az iskola célrendszeréhez igazodva tervezzük meg.

- szakkörök,
- felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások.

Az igények és óraszám lehetőségeknek megfelelően. Szakkört, középiskolai előkészítő és tehetséggondozó foglalkozást a tanulók egyéni igényének felmérése alapján szervezünk.

III. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az alsó tagozaton a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- képessé tesszük őket gondolataik értelmes közlésére
- megtanítjuk őket környezetük megfigyelésére
- kialakítjuk bennük az életkoruknak megfelelő szokásrendet

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- bővítjük, és magasabbra emeljük az addig kialakult készségeiket és a gondolkodási műveletekben való jártasságukat
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

IV. Projektoktatás

Projektoktatás keretében a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül. A projektoktatás módszereit minden pedagógus saját belátása szerint alkalmazhatja tanítási óráin, tanórán kívüli foglalkozásain. Ha ilyen munkaformát alkalmaz a pedagógus, a tanmenetében legyen feltüntetve a témamegjelölés, a ráfordított óraszám, a foglalkozás típusa, a felhasznált eszközök megnevezése, valamint a produktum bemutatásának módja. A módszer az osztályközösséget érintő tevékenységek során is előtérbe helyezhető (pl. az osztálykirándulás, valamint a kulturális bemutató)

V. Mindennapos testnevelés

Az iskolánk megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből ***legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával***, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

A tanuló és a szülő az erre vonatkozó kérvényt az iskola igazgatójához írásban adja be legkésőbb az aktuális tanév szeptember 10-ig.

A heti öt órából legfeljebb heti két órában az alábbi sporttevékenységeket valósítjuk meg: úszás, közösségi és sportjátékok, szabadtéri sportok, ügyességi játékok.

Az iskola biztosítja az iskolai sportkör működését.

VI. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelőoktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Lásd *3. sz. melléklet*

VII. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan tankönyvvé nyilvánítottak.
A tankönyvek kiválasztásának alapelvei:
A tankönyv legyen:

- a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő,
- legyen összhangban az iskola pedagógiai alapelveivel, céljaival (kompetencia alapú taneszközök),
- illusztrációban gazdag,
- tartós, „örökölhető”,
- a munkaközösség számára elfogadott.

Egyéb taneszközöket, segédeszközöket csak akkor kérünk, *ha erre* a tantárgy elsajátításához *feltétlenül szükség van,* illetve azt nagymértékben segíti.

Az egyes évfolyamainkon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelőinkből álló szakmai *munkaközösségek határozzák meg* az iskolánk helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatja iskolánk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

VIII. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

- *A* tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben "A továbbhaladás feltételei" c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
- *A követelmények teljesítését a nevelők* a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján *bírálják e*l.
- Ha a tanuló a tanév végén elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban *javító vizsgát tehet.*
- A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak a készségtárgyak kivételével minden tantárgyból *osztályozó vizsgát* kell tennie, ha:
    - az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
    - az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse; ◦ egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott; ◦ magántanuló volt.

IX. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

IX.1 Az ellenőrzés, értékelés alapelvei

- Pedagógusainknak folyamatosan, *rendszeresen össze kell vetniük* a tanulóink fejlődéséről nyert adatokat a tanulóink fejlődése iránt támasztott követelményekkel.
- Figyelniük kell arra, hogy ne csak a szorosabb értelemben vett tantárgyi szaktudást és előrehaladást, hanem *a gyermek valamennyi tevékenységét és ezekben elért fejlődését értékeljék,* osztályozzák. Értékelő szavaik minél tárgyszerűbbek legyenek, arról tájékoztassák a tanulókat, hogy tennivalóik mely részét oldották meg sikeresen, hogy miben hibáztak, mi lehet a hibák oka, és mit kell tenniük a hibák kijavítása érdekében.
- Az előírt követelmények teljesítését *az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően* ellenőrizzék. Ellenőrzésük kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- A következő *elméleti jellegű tantárgyak*: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, társadalmi ismeretek, történelem, természetismeret, fizika, kémia, biológia, földünk és környezetünk ellenőrzésénél:
    - tanulóink munkáját 1-1 témakörön belül lehetőség szerint *szóban és írásban* is ellenőrizzük
    - az egyes témakörök végén tanulóink az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó *témazáró dolgozatot* írnak
    - az írásbeli ellenőrzés során a szaktanárok által meghatározott %-os kulcsot kell figyelembe venni, merről a szaktanár év elején tájékoztatja a tanulót és a szülőt.
- Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy tanulóink szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében *minél többször ellenőrizzük* a követelmények elsajátítását *szóbeli felelet formájában*.
- Tanulóink tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény *hogyan viszonyul iskolánk helyi tantervében előírt követelményekhez,* emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei, hogyan változtak – fejlődtek-e vagy hanyatlottak – az előző értékelésünk óta.
- *Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen*:
    - *kiszámítható*, nem kampányszerű
    - természetes kísérője legyen a tanulási folyamatnak, lehetőség szerint oldott légkörben történjen

IX.2 Az ellenőrzés formái

- szóbeli: összefüggő felelet, kiselőadás, beszélgetés stb.
- írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró stb.
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény stb.

IX.3 Az értékelés módjai

- szöveges értékelés

- 5 fokozatú számskálával

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése **az egyes évfolyamokon** a következők szerint történik:

- Az **első évfolyamon,** valamint **második évfolyamon félévkor** a tanulók teljesítményét **valamennyi tárgyból szöveges minősítéssel** értékeljük.
- A **második-nyolcadik évfolyamon** a tanulók teljesítményét **osztályzattal minősítjük**.
- A félévi és év végi osztályzatok a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét tükrözik. Kialakításukhoz legkevesebb 5 (1 órás tantárgy esetében 3) érdemjegy szükséges félévente. Az osztályzatok kialakításában a témazáróknak kiemelt szerepe legyen. Tanév végén az egész éves teljesítményt kell figyelembe venni.
- Az osztályzat (érdemjegy) akkor
    - **jeles** (5): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
    - **jó** (4): ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, kisebb bizonytalansággal tudását alkalmazni tudja.
    - **közepes** (3): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, tudását csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni.
    - **elégséges** (2): ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el, kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
    - **elégtelen** (1): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

<u>Különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű tanulók értékelése</u>

A sajátos nevelési igényű tanulóknak integrált ellátása folyik, az ellenőrzési, értékelési illetve minősítési eljárás megegyezik az előzőekben leírtakkal.

Amennyiben a szakértői vélemény az alábbi megállapításokat teszi:

- szóbeli számonkérés előtérbe helyezése:
  ez esetben a szaktanár az írásbeli beszámoltatás helyett a szóbeli számonkérést alkalmazza valamennyi írásban történő (írásbeli felelet, témazáró dolgozat) számonkérés helyett;
- tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés:
  az adott tantárgyon belül az érintett tantárgyrész nem kerül minősítésre;
- tantárgy minősítése alóli mentesítés:
  a tanulót évközben érdemjeggyel értékeli a nevelő, de sem félévkor, sem év végén nem minősíti osztályzattal.
- A tantárgyi minősítés alól mentesített tanuló esetében szöveges értékelés tartalmazza, hogy a szakvéleményben javasolt fejlesztés hogyan valósult meg.

A tantárgyak, tantárgyrészek értékelése alóli mentesítést – a szakértői bizottság szakvéleményének javaslatára – az intézményvezető határozatban rögzíti. (Nkt. 56.§ (1) Nkt. 37.§ (1). A mentesítés bejegyzésre kerül az e-naplóba, illetve a törzslapra.

IX.4 A tanulói értékelés fajtái

- **Nyomon követő értékelés** (mérés): Az adott osztály önmagához viszonyított teljesítményének nyomon követése, a fejlődés minőségének és ütemének regisztrálása.
- **Diagnosztikus és formatív értékelés**: Az alapkészségek mélységének a megismerése, a következő időszak fejlesztési feladatainak megtervezése.
- **Szummatív értékelés**: A negyedik évfolyam végén alapkészségek megismerésével javaslat a tanulók továbbhaladásához.

Az értékelés	**Kezdete**	**Folyamat**	**Vége**
Fajtája	**Diagnosztikus** Feltárja a szintet, Feladatot határoz meg, helyzetet mér fel	**Formatív** Fejlesztő, a tanuló önfejlesztő módon sajátítja el	**Szummatív** Minősítő értékelés, tanulási időt lezárja
Ideje	Csoportba sorolás esetén , a szakasz elején, a tanulási problémák estén, tanárváltáskor	Időben rendszeresen elosztott gyakorisággal, a folyamat teljes idejében	Félévkor, évvégén
Célja	Visszajelzés tanár, diák, szülő számára	A tanulás és értékelés kölcsönhatásának érvényesítése	Összegzés, minősítés, értékelés
Formája	Osztályozásra nem javasolt rövid írásbeli számonkérés, amely a teljesítményt pontban vagy százalékban fejezi ki.	Írásbeli és szóbeli felelet	Témazáró, számonkérés, szóbeli vagy írásbeli számonkérés formájában

IX.5 Tanulói készség- és képességmérések

A folyamatmérések diagnosztikus célt szolgálnak, nem lehetnek a gyerekek minősítésének az eszközei.

- **Bemeneti mérés:**
  - Minden tanév október 15-ig az 1. évfolyamba érkező gyerekek *iskolaérettségi hiányosságainak és képesség szerinti összetételének a megállapítása*, pl. a DIFER képességvizsgáló rendszer alkalmazásával.
- **Folyamatmérések**:
  - A 2. évfolyam végén az *elemi készségek vizsgálata*, a DIFER mérés folytatása. A továbbhaladás minimális feltételei meglétének a megállapítása. (írás, olvasás, számolás)
  - A 6., 8. évfolyam végén országos kompetenciamérés,
  - 6. és 8. évfolyamon országos nyelvi mérés

- **Kimeneti mérés**:
  - A *8. évfolyam végén* végzett országos kompetenciamérés tapasztalatainak értékelése.

IX.6 Magatartás és szorgalom értékelése

A tanulók magatartását és szorgalmát **1. évfolyamon** a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök **szövegesen** értékeli.

A **második – nyolcadik évfolyamon** a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök, **minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli** az osztályközösség és a tanuló önértékelésének figyelembe vételével. A félévi és év végi minősítést a nevelőtestület határozza meg, mely eltérhet a havonkénti értékeléstől. Vitás esetben **az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt** a minősítésről.
A magatartás és szorgalom érdemjegy elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a 5. táblázatban felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

5. táblázat
A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési szempontjai.

A magatartás				
	Példás	**Jó**	**Változó**	**Rossz**
Aktivitása	igen jó, nagyfokú	közepes	gyenge	negatív, vagy romboló
Hatása a közösségre	pozitív	befolyást nem gyakorol	nem árt	negatív
Törődés a társaival	gondos, segítőkész	segítőkész	ingadozó	közömbös, gátló
Házirend betartása	betartásra ösztönöz	betartja	részben tartja be	sokat vét ellene
Viselkedése, hangneme	kifogástalan	kívánnivalót hagy maga után	udvariatlan, nyegle	durva, goromba
Fegyelmezettsége	nagyfokú	megfelelő	gyenge	elégtelen

A szorgalom				
	Példás	**Jó**	**Változó**	**Rossz**
Tanulmányi munkája	igényes	figyelmes	ingadozó	hanyag
Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható	rendszeres	rendszertelen	megbízhatatlan

Általános tantárgyi munkavégzés	mindent elvégez	ösztönzésre dolgozik	önállótlan	feladatait nem végzi el
Többletfeladat vállalása	igen	keveset	ritkán	nem
Munkabeosztása, önellenőrzése	igen jó	jó	közepes	gyenge vagy nincs
Önálló munkavégzése	sokat vállal és dolgozik	kevesebb feladatot vállal, azt általában elvégzi	ritkán, néha vállal és végzi el	nem vállal semmit
Tanórán szerzett információk felhasználása	sokszor, rendszeresen	többször előfordul	ritkán	egyáltalán nem

IX.7 Iskolánkban adható elismerési, elmarasztalási formák

Azt a tanulónkat, aki képességeihez mérten

- *példamutató magatartást* tanúsít, vagy
- folyamatosan *jó tanulmányi eredményt* ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében *közösségi munkát végez*, vagy
- iskolai, illetve, iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. *versenyeken*, *vetélkedőkön* vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy
- bármely más módon *hozzájárul iskolánk jó hírnevének* megőrzéséhez és növeléséhez az iskola **elismerésben részesítheti**.

IX.7.1 Az iskolai jutalmazás formái

Dicséretek

- Iskolánkban tanév közben elismerésként a következő **dicséretek** adhatók:
  - szaktanári dicséret,
  - osztályfőnöki dicséret,
  - igazgatói dicséret,
  - nevelőtestületi dicséret.
- Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulóink a tanév végén
  - szaktárgyi teljesítményért,
  - példamutató magatartásért,
  - kiemelkedő szorgalomért,
  - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet **írásba foglaljuk** és azt a szülők tudomására hozzuk.

- Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulóink *igazgatói dicséretben részesülnek* írásban

- A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulóinkat, *csoportos dicséretben* és jutalomban lehet részesíteni.

Egyéb elismerési formák

- „**Kincskereső díj**" adományozzuk:
  - általános iskolai tanulmányai alatt kitűnő tanulmányi eredményt ért el
  - az iskola és a város hírnevének öregbítése érdekében **huzamosabb időn át kiemelkedő színvonalon végzett** tanulmányi, kulturális, sport és közösségi **tevékenység** elismerésére.
- Az egyes tanévek végén kitűnő eredményt elért tanulóink **oklevelet és jutalmat** kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- Iskolai szintű versenyek első három helyezettjei **oklevelet** kapnak, melyet iskolánk közössége előtt vehetnek át.

IX.7.2 Iskolánkban adható büntetési formák

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
- igazolatlanul mulaszt, vagy
- bármely módon árt iskolánk jó hírnevének, büntetésben kell részesíteni.

Iskolánk büntetési formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás,
- nevelőtestületi figyelmeztetés,
- nevelőtestület intés,
- nevelőtestületi megrovás

Iskolánk büntetéseinek kiszabásánál **a fokozatosság elve érvényesül**, amelytől **indokolt esetben** - a vétség súlyára való tekintettel - **el lehet térnünk**. A büntetést írásba foglaljuk, és azt a szülők tudomására hozzuk.
A kiérdemelt büntetési fokozat esetén, visszamenőlegesen enyhébb büntetési fokozatot nem adunk.

X. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb *funkciója* a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó *gyakorlás* (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó *ismeretek megszilárdítása*;
- a tanulók a *hétvégére és* a *tanítási szünetek idejére – a szokásos* (egyik óráról a másikra esedékes) *feladatokon túl – nem kapnak* sem szóbeli, sem írásbeli *házi feladatot*;
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül *egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró*, illetve félévi vagy év végi felmérő *dolgozatot lehet íratni.*

Intézményünkben a nevelő-oktató munka során kiemelt feladatként kezeljük az egyéni képességfejlesztést, amely magába foglalja az otthon elkészítendő feladatok optimális mértékét. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy meghatározzuk egy átlagos felkészültségű és képességű tanuló terhelését illetve lehetőséget kell adnunk mind a felzárkóztatásra szoruló, mid a tehetséges gyermekek számára differenciáltan is adott házi feladatokkal a tanult ismeretek otthoni begyakorlását. A házi feladatok csak azokra az ismeretekre korlátozódhatnak, amelyeket a pedagógusok már az oktató munkájuk során ismertettek a gyerekekkel, bizonyos szintű gyakorlásra már volt lehetőségük és már bizonyos alapismeretek birtokában adhatjuk fel otthoni, önálló munkaként a házi feladatokat. A pedagógusoknak ügyelnie kell arra, hogy a gyermekek délutáni tanulási ideje mellett maradjon idő a pihenésre, szórakozásra és főleg alsó tagozaton a játékra. A hétvégekre érdekes, motiváló hatású gyakorlati feladatok elvégzését igénylő feladat adása lehetséges, annak szem előtt tartásával, hogy a gyermekek szervezete és szellemi ereje regenerálódásra szorul.
A Komplex Alapprogram alkalmazásával a házi feladat adásának elvei mások.
Alsó tagozatban ez a szükséges gyakorlásra és rögzítésre korlátozódik. A pedagógusnak úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.
Felső tagozaton naponta legalább 1 tanítási órányi idő (45-60 perc) biztosított az önálló tanulást igénylő feladatok elvégzésére.
Célunk, hogy a tanulók az iskolában töltött idő alatt sajátítsák el a szükséges tananyagot.

XI. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését *a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik* el a *testnevelés órákon*, tanévenként a NETFIT keretében végzik.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül *a szülők tudomására hozzák*.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSÁRA ÉS JÓVÁHAGYÁSÁRA VONATKOZÓ ZÁRADÉKOK

A felülvizsgált, s ez alapján módosított és kiegészített pedagógiai program 2024. szeptember 1-től kerül bevezetésre.
Az igazgató nyilatkozik, hogy a Pedagógiai program jelen módosítása nem hárít többletköltséget a fenntartónak.

Jóváhagyó nyilatkozat

A Mórahalmi Móra Ferenc Általános Iskola igazgató nyilatkozom, hogy a nevelőtestület által véleményezett és elfogadott pedagógiai programot jóváhagytam.

Mórahalom, 2024. augusztus 30.

Kazi Mária
igazgató

Jóváhagyta

Plesovszkiné Ujfaluczki Judit
tankerületi igazgató

Szeged, ……